

1. Балджи М.Д. Застосування сценарного підходу для проведення прогнозних досліджень на підприємствах / М.Д. Балджи // Науковий вісник Ужгородського університету : зб. наук. пр. – Серія «Економіка». – Вип. 2(46). – 2015. – С. 161–165.
2. Балджи М., Ноженко С. Сценарное планирование структурных изменений в масложировой отрасли Украины / М. Балджи, С. Ноженко // Sustainable Development. – Брой 8. – май 2013. – С. 5–8.
3. Брециман Ф., Гетц И. Сценарное планирование возвращается и становится неотъемлемой частью эффективного корпоративного управления. [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://performance.ey.com/wpcontent/uploads/downloads/2011/08/Scenario-Planning4.pdf>.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Кизим М.О., Гейман О.А. Сценарне моделювання розвитку соціально-економічних систем: напрямки, особливості та механізми / М.О. Кизим, О.А. Гейман // Регіональна економіка. – №4. – 2009. – С. 16–23.
6. Линдгрэн М., Бандхольд Х. Сценарное планирование. Связь между будущим и стратегией / М. Линдгрэн, Х. Бандхольд. Пер. с англ. Ильиной И. – М. : Олимп-Бизнес, 2009. – 256 с.
7. Мінцберг Г. Зліт і падіння стратегічного планування / Г. Мінцберг; пер. з англ. К. Сисоєвої. – К. : Вид-во О. Капусти, 2008. – 389 с.
8. Олійно-жирова галузь України. Показники роботи за 2014 рік та січень 2015 року // Інформаційно-аналітичний бюлетень олійно-жирової галузі України та Російської Федерації. – 2014. – №4(12) – 112 с.

References

1. Baldghi, M. “Application scenario approach for forecasting research in enterprises.” *Scientific Bulletin of the Uzhgorod University. Series “Economy”* 2 (46) (2015): 161-165. Print.
2. Baldghi, M., and S. Nozhenko “Stsenarnoe planirovaniye strukturykh izmeneniy v maslozhyrovoi otrasli Ukrainy” *Sustainable Development*. Breuil 8 May (2013): 5-8.
3. Brettzman, F., and I. Getz. “Scenario planning returns and becomes an integral part of good corporate governance”. Web. <<http://performance.ey.com/wpcontent/uploads/downloads/2011/08/Scenario-Planning4.pdf>>.
4. State Statistics Service of Ukraine. Web. <<http://www.ukrstat.gov.ua/>>.
5. Kizim, M., and O. Gaiman “Scenario modeling of socio-economic systems: Types, characteristics and mechanisms” *Regional Economics* 4 (2009): 16-23. Print.
6. Lyndhren M., and H. Bandhold. *Stsenarnoe planning. Between Communications and future strategy*. Moscow: Olympus-Business, 2009. Print.
7. Mintzberg, H. *Rise and Fall of Strategic Planning*. Kyiv: A. Kapusta Publishing House, 2008. Print.
8. “Oil and fat industry of Ukraine. Performance for 2014 and January 2015” *Infomatsiyno analytical bulletin oil and fat sector of Ukraine and the Russian Federation* 4 (2014). Print.

Рецензенти:

Балджи М.Д. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та управління національним господарством Одеського національного економічного університету;

Сментина Н.В. – кандидат економічних наук, доцент Одеського національного економічного університету.

УДК 337.71:330.33

ББК 65.9(4Укр)261.4

Жук О.І.

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЯК СКЛADOVA УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра управління та бізнес- адміністрування,

76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,
тел.: 0342596003,
e-mail: oi82@i.ua

Анотація. У статті досліджено особливості витрат як об'єкт управління, визначено основні принципи та функції управління витратами. Визначено вплив управління витратами на ефективність функціонування та успішного управління підприємством. Визначено місце управління витратами підприємства в системі управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

Ключові слова: витрати, управління витратами, функції управління, принципи управління витратами.

Zhuk O.I.

ADMINISTRATION EXPENSES AS A COMPONENT OF ENTERPRISE MANAGEMENT

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Management and Business
Administration,
Shevchenko Str., 57, Ivano-Frankivsk,
76000, Ukraine,
tel.: 596003,
e-mail: oi82@i.ua

Abstract. In the article the features of an object cost management, the basic principles and functions of management costs. The effect on cost management and efficiency of successful management. The place cost management company in the management of financial and economic activity of the enterprise.

Key words: costs, management costs, management functions, principles of management costs.

Вступ. У сучасних умовах функціонування підприємств, ефективна система управління витратами є ключовим фактором стабільності розвитку і надійності підприємства, оскільки прийнятний рівень витрат дає йому конкурентну перевагу перед фірмами-конкурентами.

Підвищення конкурентоспроможності за рахунок оптимізації витрат є актуальною для більшості підприємств, оскільки практично будь-яке підприємство функціонує в умовах високої конкуренції. Ефективно побудована система управління витратами і комплекс заходів щодо їх зниження може значною мірою допомогти підприємству досягти високого рівня конкурентоспроможності [1, с. 232].

Постановка завдання. Багато вітчизняних вчених займались вивченням питання пов'язаного з ефективним управлінням витратами, зокрема такі науковці як І. Давидович, Л. Нападовська, В. Лебедев, Ф. Бутинець, А. Козаченко.

Необхідність дослідження питання щодо управління витратами пов'язана з тим, що в умовах глобалізації господарських зв'язків, загострення конкуренції, підвищення швидкості техногенних змін, диференціації попиту управління витратами неможна розглядати тільки як засіб зниження витрат на виробництво і збут продукції, у зв'язку з тим, що це може призвести до зниження конкурентоспроможності підприємства в довгостроковому періоді. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки ефективної системи стратегічного управління витратами на підприємстві, що забезпечує реалізацію конкурентної стратегії підприємства. В процесі управління витратами,

необхідно визначити, як впливає зміна їх розміру на ефективність діяльності господарюючого суб'єкта.

Результати. Управління витратами загальноприйнято використовувати для досягнення таких основних цілей, як: отримання максимального прибутку, покращення фінансового стану підприємства, підвищення конкурентоздатності підприємства і його продукції, зниження ризику банкрутства.

Організація управління витратами підприємства є важливою складовою управління підприємством. Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування оптимального рівня витрат підприємства [2, с. 19].

Процес управління витратами підприємства носить комплексний характер і передбачає вирішення питань формування витрат на продукцію, як окремих її видів так і усієї сукупності; встановлення продажних цін по кожному виробу і визначення їх рентабельності; виявлення і практичне застосування резервів зменшення собівартості продукції; здійснення порівняння фактично понесених витрат із запланованими.

Управління витратами – це складний процес, який означає по своїй сутності управління всією діяльністю підприємства, так як він охоплює всі сторони виробничих процесів, які відбуваються на підприємстві. Цьому процесу притаманні такі функції: планування, організація, мотивація, контроль.

Планування є головною функцією управління, створює орієнтири діяльності підприємства у майбутньому періоді. Завдання планування витрат складаються з виявлення і мобілізації резервів їх зниження [3, с. 45].

Організація – вид управлінської діяльності, спрямований на формування системи заходів щодо об'єднання в часі та просторі всіх елементів господарської діяльності підприємства з метою виконання планів та досягнення цілей [2, с. 17].

Від ефективності організації діяльності підприємства залежить його рентабельність, конкурентоспроможність, фінансова стійкість. Функція організації припускає формування структури підприємства і забезпечення всім необхідним для його ефективної роботи: персоналом, матеріалами, устаткуванням, коштами. Суб'єкти господарювання формують структури управління, що відповідають потребам їхнього ефективного функціонування.

Функція організації в управлінні витратами полягає у визначенні місць формування витрат і центрів відповідальності з метою обґрунтування причин перевитрат або економії витрат та відповідальних за це осіб [2, с. 21]. При цьому формується ефективна система управління, яка спрямована на формування конкретних підрозділів підприємства: груп, секцій, відділень і т.д., чітко визначає обов'язки та межі сфери компетенції кожного менеджера. Враховуючи масштаби підприємства та складність його структури, повноваження з прийняття рішень розподіляються між різними рівнями управління.

Мотивація припускає активізацію працівників і зацікавленість їх в ефективній роботі підприємства та відповідно до поставлених цілей [4, с. 72]. За допомогою стимулювання менеджери постійно впливають на результативність й ефективність роботи працівників підприємства.

Стимулювання – це засіб мотивації учасників виробничого процесу, яка спонукає усвідомити цілі і завдання підприємства і приймати рішення, що відповідають цим цілям [5, с. 41].

За допомогою контролю здійснюється кількісна і якісна оцінка роботи підприємства [2, с. 21]. Контролюється рівень витрат, порівнюється з їх плановим значенням, виявляються причини на винуватці цих відхилень, при необхідності переглядаються нормативні значення окремих видів витрат (норми втрачання ресурсів).

Основними принципами управління витратами є:

- застосування системного підходу до управління витратами;
- взаємозв'язок окремих елементів підсистем із завданнями системи загалом;
- відповідність системи обліку завданням управління витратами;
- аналіз і виявлення альтернативних шляхів досягнення мети;
- повнота і аналітичність інформації щодо рівня витрат;
- застосування ефективних методів зниження витрат;
- стимулювання і мотивація працівників до зниження витрат;
- оцінка і контроль результатів діяльності підрозділів;
- забезпечення та реалізація останніх досягнень економіки, математики та практики для подальшого удосконалення [6].

Результативність управління витратами та забезпечення ефективності такого управління передбачає реалізацію таких взаємопов'язаних фінансово-управлінських етапів [7, с. 154]:

- групування витрат підприємства за групами відповідно до визначеної сукупності критеріїв;
- контроль за формуванням витрат та оптимізацію їх абсолютної величини;
- виявлення відхилень від планових показників та визначення причин таких відхилень, їх нейтралізація або врахування;
- виявлення та оцінювання резервів зменшення витрат суб'єкта господарювання, визначення та обґрунтування механізмів їх мобілізації.

Висновки. Отже, підводячи підсумок можна сказати, що всім підприємствам необхідно налагодити ефективну систему управління витратами, завдяки цьому вони можуть максимізувати свої прибутки, що в принципі є основною метою діяльності більшості підприємств. Але також слід зазначити, що шляхи які будуть обрані для зниження собівартості продукції, не повинні негативно впливати на споживачів цієї продукції, тобто якість продукції буде залишатися незмінною.

1. Жук О. Роль системи управління витратами в ефективному функціонуванні підприємством / О. Жук, Л. Чукурін // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Розвиток національної економіки: теорія та практика”. – Івано-Франківськ, 2015. – С. 232–233.
2. Турило А.М. Управління витратами підприємства : навч. посібник / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило. – К. : Центр навч. літ-ри, 2006. – 120 с.
3. Пойда-Носик Н.Н. Фінансові ресурси підприємства / Н.Н. Пойда-Носик, С.С. Грабарчук // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 103.
4. Самофалов П.П. Управлінський облік як складова частина контролінгу / П.П. Самофалов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 12. – С. 49–53.
5. Зятковський І.В. Бюджет підприємства як інструмент управління фінансовими ресурсами / І.В. Зятковський // Фінанси України. – 2001. – № 7. – С. 75–79.
6. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік: Навчальний посібник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: П.П. “Рута”. – 2002. – 471 с.
7. Фінансовий менеджмент : підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с.

References

1. Zhuk, O., and L. Chukurin. “The role of cost management in the effective functioning now” *International scientific and practical conference “Development of National Economy: Theory and Practice”*. Ivano-Frankivsk, 2015. Print.
2. Turilo, A.M., Kravchuk, Yu.B., and A.A. Turilo. *Cost management company: navch. posibnik*. Kyiv: Center navch lit-ri, 2006. Print.
3. Poyda-Nosik, N.N., and S.S. Grabarchuk. “Financial resources of the enterprise.” *Finance of Ukraine* 1 (2003): 103–105. Print.
4. Samofalov, P.P. “Management accounting as part of the controlling.” *The formation of market relations in Ukraine* 12 (2004): 49–53. Print.
5. Zyatkovskyy, I.V. “The budget of the enterprise as a tool of financial management.” *Finance of Ukraine* 7 (2001): 75–79. Print.

6. Butynets, F.F. *Accounting Managerial Accounting*. Zhytomyr: PP "Ruta", 2002. Print.

7. Poddyerohin, A.M., et al. *Financial Management*. Kyiv: National Economic University, 2005. Print.

Рецензенти:

Баланок І.Ф. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”;

Якубів В.М. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”.

УДК 338.48

ББК 65.5

Власенко О. Б.

**ІВЕНТИВНИЙ МАРКЕТИНГ – ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ У
СУЧАСНОМУ ТУРИЗМІ**

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет
ім. В. Стефаника”,
Міністерство освіти і науки України,
Інститут туризму,
76018, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201Б,
тел.: 80342778821

Анотація. У статті проаналізовано сучасні особливості розвитку та використання івентивного маркетингу. Висвітлено умови виникнення, сутність та особливості івент менеджменту, його принципи і методика застосування. Охарактеризовано особливості і значення сфери туризму та необхідність і переваги застосування методів івент маркетингу як перспективного методу непрямих маркетингових комунікацій. Наведено приклади практичного застосування івент маркетингу у діяльності підприємств. Визначено взаємозв'язок івент менеджменту та маркетингу та його підпорядкованість цілям івент маркетингу.

Ключові слова: туризм, івентивний туризм, івентивний менеджмент, івентивний маркетинг, соціокультурна сфера.

Vlasenko O. B.

**EVENT-MARKETING – FEATURES OF APPLICATION IN MODERN
TOURISM**

V.Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Institute of tourism,
Galytska, Str, 201 B, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: 80342778821

Abstract. In the article analyzed the modern features of the development and using of event-marketing. Showed the conditions of the essence and characteristics of event management, its principles and methods of application. Characterized the features and importance of tourism and the benefits of application of event marketing as a promising method of indirect marketing communications. Used examples of practical application of event marketing activity. Determined correlation of event management and marketing and its subordination to the event marketing purposes.

Key words: tourism, event-tourism, event-management, event-marketing, socio-cultural sphere.